

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 312/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 91/2015 z 19. januára 2016 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného

v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 91/2015 z 19. januára 2016.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 22 T 141/2013 z 19. decembra 2013 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace s podmieneným odložením jeho výkonu a s určením skúšobnej doby v trvaní 18 mesiacov.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 To 19/2014 zo 6. marca 2014 podľa § 321 ods. 1 písm. e) a f), ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) na základe odvolania sťažovateľa zrušil rozsudok okresného súdu z 19. decembra 2013 vo výroku o treste a o náhrade škody a, postupujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, sám uložil sťažovateľovi peňažný trest v sume 500 €. Pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu uložil sťažovateľovi náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace.

4. Zároveň bola sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť poškodenému škodu v sume 250 € a na bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia 236 €. Vo zvyšku nároku na náhradu škody odkázal konajúci súd poškodeného na občianske súdne konanie.

5. Proti rozhodnutiam súdov prvého a druhého stupňa podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré však najvyšší súd v konečnom dôsledku uznesením sp. zn. 2 Tdo 91/2015 z 19. januára 2016 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

6. Podľa názoru sťažovateľa označeným rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k zásahu do ním označených práv, a to z dôvodu, že dovolací súd sa podstate dovolania

nevenoval, konkrétne jeho tvrdeniu, že skutok, pre ktorý bol odsúdený, nie je trestným činom.

7. Sťažovateľ taktiež tvrdí, že vykonaním peňažného trestu sa na neho má hľadieť, akoby odsúdený nebol, avšak v odpise registra trestov bude stále uvedený údaj o jeho odsúdení, čo považuje za diskriminačné.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 91/2015 zo dňa 19. 01. 2016 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl. 6 ods. 1.

2) Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 91/2015 a prikazuje tomuto súdu, aby vo veci znova rozhodol.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 91/2015 z 19. januára 2016, ku ktorému malo dôjsť tým, že sa dovolací súd nezaoberal podstatou dovolania, ktorou bolo tvrdenie, že v prípade konania sťažovateľa nešlo o trestný čin, ako aj tým, že napriek vykonaniu peňažného trestu, čo má za následok zahľadenie trestu, a teda na sťažovateľa sa

má hľadiet', ako keby nebol odsúdený, údaj o jeho odsúdení naďalej bude uvedený v odpise registra trestov.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne

oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

20. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 2 Tdo 91/2015 z 19. januára 2016 v podstatnom uviedol:

«Obvinený v dovolaní namietal, že nie je daný formálny znak skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. v podobe spôsobenia malej škody, teda škody v zmysle § 125 Tr. zák., prevyšujúcej sumu 266 eur. Táto námietka obvineného nie je opodstatnená, pretože predmetom protiprávneho konania obvineného bolo prisvojenie si a zmocnenie sa, nie jednej, ale dvoch [REDAKOVANÉ] vo vlastníctve poškodeného, ktorých súhrnná hodnota (250 eur + 239,90 eur) spolu predstavuje 489,90 eur a teda formálny znak skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. v podobe spôsobenia malej škody (prevyšujúcej 266 eur), bol súdmi nižšieho stupňa správne právne posúdený (pozri aj R 22/1991).

Pokiaľ obvinený v dovolaní namietal, že si neprisvojil žiadnu vec poškodeného v úmysle s vecou nakladať s ňou ako s vlastnou a trvale ňou disponovať, „aj keď došlo prechodne k odňatiu veci z dispozície vlastníka“ tak súd dodáva nasledovné, trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. je dokonaný zmocnením sa veci s úmyslom privlastniť si ju. Páchateľ sa veci zmocní, ak si vytvorí možnosť voľne s ňou nakladať s vylúčením faktickej moci osoby, ktorá nad ňou má moc a ktorej sa vec odníma (R 21/1972). Zo skutkových zistení súdov nižšieho stupňa vyplýva, že obvinený po predchádzajúcej roztržke odcudzil dve vrtačky vo vlastníctve poškodeného, ktorých sa zmocnil a svojím útekem z miesta činu spolu s dvoma vrtačkami, vylúčil vykonávanie faktickej moci nad odcudzenými vecami vlastníkom týchto vecí. Pokiaľ na svoju obhajobu uvádzal, že došlo len „prechodnému“ odňatiu veci z dispozície poškodeného, tak v neprospech tejto argumentácie vyznieva skutočnosť, že vlastníctvo poškodeného k jednej z odcudzených

vřtaèiek nebolo ani po „prechodnej“ dobe po jej odcudzení obnovené. Pre úplnosť už len súd dodáva, že druhá z odcudzených vřtaèiek bola po jej odcudzení a ukrytí obvineným, nájdená zamestnancom poškodeného a vydaná poškodenému.»

21. Ako z citovanej èasti odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, najvyšší súd sa pre rozhodnutie podstatnými skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a dal na ne presvedèivé odpovede. Dovolací súd jasne a zreteľne uviedol, preèó bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť, a preèó nebolo možné uznať sťažovateľom uvádzaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

22. Konajúci súd stručne, ale výstižne a presne reagoval na námietky, pre ktoré sťažovateľ spochybňoval naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý bol stíhaný a odsúdený. V tomto smere je potrebné považovať odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za zrozumiteľné a bez akýchkoľvek vnútorných rozporov. Najvyšší súd ozrejmlil, ako je potrebné nazerať na znaky skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, pritom ním prezentovaný výklad a následnú aplikáciu tohto ustanovenia nie je možné považovať za také, ktoré by popierali jeho zmysel, podstatu a účel.

23. Rozhodne nemožno uznesenie dovolacieho súdu považovať za arbitrárne alebo neodôvodnené. Za takýchto okolností stačí na obsah odôvodnenia tohto rozhodnutia ako ústavne súladný výraz nezávislého súdneho rozhodovania odkázať a pripomenúť, že odlišný názor sťažovateľa na hodnotenie posudzovanej trestnej veci nezakladá sám osebe opodstatnenosť ním predloženého tvrdenia o dôvodnosti ústavnoprávnej argumentácie upínajúcej sa na právo na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces vo všetkých jeho aspektoch.

24. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto èasti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

25. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa zásahu do jeho základných práv tým, že napriek zahladeniu jeho odsúdenia vykonaním peňažného trestu, keď sa má na neho hľadieť ako keby nebol odsúdený, a napriek tomu údaj o jeho odsúdení bude naďalej uvedený v odpise registra trestov, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svojím postupom ani rozhodnutím túto skutočnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť nemohol. Ide o úpravu priamo zakotvenú v ustanovení § 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Preto je potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

26. Sťažovateľ v petite sťažnosti síce navrhoval vysloviť porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, avšak v odôvodnení jeho sťažnosti chýba akékoľvek odôvodnenie zodpovedajúce tejto požiadavke. Sťažovateľ neuviedol žiaden, nie to ešte ústavne významný argument, ktorý by nasvedčoval zásahu do jeho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Tdo 91/2015 (čl. 47 ods. 3 ústavy). Rovnako absentuje tvrdenie o porušení práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci najvyšším súdom, resp. že nesprávne konal v jeho neprítomnosti, prípadne že by o jeho dovolaní dovolací súd nekonal bez zbytočných priesťahov alebo že by sa nemohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Nič z uvedeného sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu netvrdí a v takom prípade ústavný súd nemôže inak, iba sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (pre chýbajúcu príčinnú súvislosť medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a označenými základnými právami) alebo z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí, keďže riadne odôvodnenie sťažnosti je potrebné v zmysle ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde považovať za jej zákonnou vyžadovanú náležitosť.

27. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti vo vzťahu k návrhu na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo (čl. 127 ods. 2 ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2017